

РОБЕРТ ТЕЙЛОР

ПОЛУМЕСЕЧНО СПИСАНИЕ ЗА КИНО И ФОТО-КУЛТУРА
Урежда редакционен комитет • Редактор: Асен Бояджиев
ГОД. I • София, 1 август 1946 г. • БРОЙ 8

БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА И КИНЕМАТОГРАФИЯ И СЪВЕТСКИТЕ ФИЛМИ

По характер и историческа традиция, българската национална култура е славянска. Въпреки старанието на кобургските правителства да отклонят развитието на нашата култура към европейския запад, въпреки явно противославянския характер на фашистката правителствена пропаганда през филовския военен етап, нашата култура си остана основно славянска и като такава днес тя се развива свободно в отечественофронтовския строеж на демократичната българска държава.

Отличителното — не само езиково и расово, — което определя българската култура като славянска, а не западноевропейска, е преди всичко дълбоко демократичната ѝ същност, насочеността ѝ към човешката, народната правда, и непримиримостта ѝ към робството и автократичността.

По историческа традиция, водеща началото си още от предаването на черковнославянската писменост на русите, нашата култура е свързана с великата руска култура. Оплодена с културно и национално съзнание от руската литература, борческата наша общественост през възрожденския период е формирала освободителното си съзнание предимно от писателите народници — основоположници на революционната идеология, върху която по-късно се изгражда стройното ленинско учение за съветската социалистическа държава. След освобождението ни от турското робство, новата наша култура е основно закърмена от руската, под чието влияние си остава през целия период на кобургското владичество, въпреки че изкуственото насаждане на индивидуализма и западноевропейския интелектуализъм с направило не малки поражения в българския обществен дух. След освобождението ни от фашистката диктатура, демократическата отечественофронтовска свобода ни осигурява възможността за всестранно развитие на нашата култура, и в това отношение, съветската култура, която за нас си остана предимно славянска, ще продължи да подхранва растежа на българския културен преуспех.

Изхождайки от това схващане за характера и бъдещия развой на българската национална култура, ние не можем да не признаем огромното значение, което има за нас съветското кинотворчество.

Поради способността си да прониква непосредствено в духа на масите, киното изпредва влиянието на литературата, която прониква дълбоко, но по пътя на индивидуалното въздействие, чийто процес е по-сложен и по-бавен, докато екранното въздействие е по-просто и безгранично по обсега на влияние. Поради тази отлика на

киното, великият Ленин го беше определил като „най-важното от всички изкуства“.

Това „най-важно“ от всички изкуства, развило се и възмъжало под непрестанните грижи на съветската власт, приижда днес в нашата страна с мощното въздействие на едно реалистично художествено творчество, което прониква направо там, където е устремено — в сърцето и душата на народа.

Съветските филми със сюжети от Отечествената война пресъздаваха несъкрушимия борчески дух на героичния съветски човек, който воюваше за свободата на своята родина. Филмите пък с мирновременни сюжети отразяват героизма на трудовия съветски човек, творещ великото преустройство от социализъм към комунизъм.

Животът в нашата отечественофронтовска родина е също в преустройство към по-съвършени форми на стопанството, културата и държавността. И ние също имаме нашия героичен отечественофронтовски човек, който е воювал с фашизма в своята страна и е дал кървава жертва за разгромяването на хитлеристкия поробител. По дух и борческа устойчивост, отечественофронтовският български човек е достоен син на великата преустройствена епоха.

Шестувайки по нашата страна, съветските филми спомогат за изграждането на новия обществен български дух, който, именно, ще бъде духът на героичното изграждане на социализма.

Оплодителната и гравивна културна мощ на съветското кино ще се разпростре и върху бъдещото наше кинотворчество, което ще се развие по пътя на социалистическия художествен реализъм. Възприемайки стила и народната целеустременост на съветското кино, българският национален филм ще се отърси от наслоенията на безплодния западен интелектуализъм, от разложителната аморалност на спекулативната търговска кинематография, за да се развие в духа на социализма, на моралната здравина и борческата устойчивост в полето на трудовото преуспяване и в борбата за демокрация, култура и човешчина.

Срещу това съществено значение на съветското кино за формирането на българския културен дух, израства наложителността от грижи и мероприятия, които да поставят киното под ръководството на отечественофронтовската държава, така, както това е сторено вече за правилното развитие на бъдещото наше филмово производство.

ПАНТЕЛЕЙ МАТЕЕВ

През есента на 1939 г. фашистка Германия се вмъкна в пределите на Полша. Започна се Втората световна война.

Не много преди това германският генерален щаб, германските „крале на индустрията“ и хитлеристката партия започнаха да изпълняват своя дяволски план за покоряване на земното кълбо.

Съветските хора разбраха още от самото начало, каква опасност за демократическия свят се крие в маническите речи на Хитлер. Тази опасност се посочваше от обществените деятели, за нея писаха белетристите и поетите. Още в 1920 година Максим Горки разкри активното човеконенавистничество на нацистката теория, а Владимир Маяковски канеше фашистите на разговор с „остриетата на щиквете“.

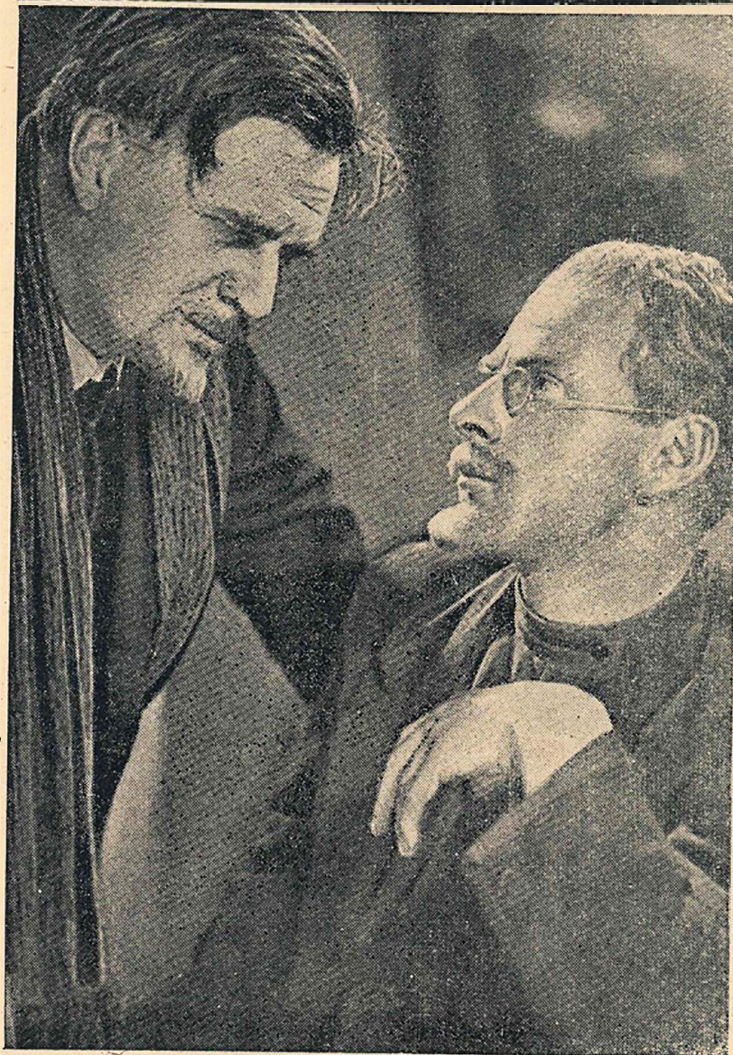
Съветското изкуство се стремеше да разкрие с най-голяма пълнота причините за изникването на хитлеризма и перспективите на неговото развитие. Това беше едно от условията за победата над хитлеро-фашизма.

На световния екран през последните години често се появяваха филми, които изобличаваха подривната дейност на немските агенти. Като правило, те бяха построени на традиционната детективна интрига, и техните автори обикновено използваха старите похвати на авантюристичния филм. Но борбата между детективите и шпионите, отразяваща процеси от световно-историческо значение, получаваше особен смисъл. Това бяха демократически, по своята същност, филми, насочени против фашисткия шпионаж.

Филми от такъв род имаше и в съветската кинематография. Традицията на приключенските филми на Лев Кулешов — един от първите съветски киномайстори — беше продължена от по-младите режисьори. Но тази традиция претърпя съществено изменение. Така, последната картина от тоя жанр — шпионско-приключенският филм „Двубой“ на Легошин беше вече един авантюристичен филм с психологическа характеристика на действащите лица (разбира се в границите, които позволяваше интригата).

Но най-добрите съветски антифашистски филми са направени по несравнимо по-майсторски начин. Техните създатели си поставиха задачи от много по-широк характер, отколкото бе необходимо за обикновената борба между двама разузнавачи. Съветските майстори на киното, както и всички съветски художествени творци, изобразявайки хитлеристка Германия, обръщаха внимание преди всичко на най-съществените, определящи черти на фашизма и фашистите. Много немци, станали дори фашисти, каточели продължаваха да си остават нежни родители, грижливи домакини, понякога, както преди, се любяха на природата и четяха сантиментални стихове. И при това те извършваха чудовишни злодеяния — сами, или вдъхновяваха тия, които ги извършваха. Тази естествена на кървавото престъпление развърщаваше немците. Тяхната

КИНО И ОБЩЕСТВЕННОСТ

Из филма „Великият гражданин“ (режисьор — Фридрих Ермлер).

Образите на киното изобличават фашизма

от
И. ГРИНБЕРГ

чувствителност и външна културност ставаха само една привична обвивка, под която се криеше страшна зверска същина. Именно нея искаха да покажат кинорежисьорите, предпазвайки света от лъжливата външност на „средния“ културен немец.

Някои от кинорежисьорите се стремяха да дадат широко изображение на практиката на фашизма. Други анализираха „философията“ и психологията на фашизма. Трети, ограничаващи се с гротескното изобразяване на хитлеристите, съсредоточаваха своето внимание върху разкриване образите на хората, които се борят срещу фашизма.

Стремежът докрай и всестранно да се разкрие същността на фашизма и да се помогне с това за неговото изкореняване, позволи на съветските киномайстори да проникнат в съкровените области на човешкия свят, да осмислят характера и поведението на личностите сред великата борба, разделила цялата земна шир на два непримирими лагера.

Един от най-хубавите филми от тоя тип беше филмът „Великият гражданин“, поставен от Фридрих Ермлер, по сценарий на М. Блейман, М. Болшинцов и Фр. Ермлер.

Във филма „Великият гражданин“ става дума за „петата колона“, за троцкистки и други изменници, станали агенти на хитлеристкото разузнаване. Това бе един новаторски филм. Той приложи методи, които не се употребяваха дотогава в киното. Действието се развива в ред големи диалогически сцени, в които обикновено две действащи лица спорят по най-съществените политически въпроси на своето време или обсъждат етически и психологически проблеми. В тия спорове се разкриват характерите на действащите лица и застъпваните от тях различни нравствени системи. „Великият гражданин“ е филм не само на „произшествията“, не само на един епизод от борбата с хитлеровската агентура, но дълбок и драматически напрегнат анализ на методите, употребявани при фашистките политически, икономически и психологически диверсии. Филмът показва, какви са психологическите особености, които подхранват почвата на фашизма. Ето защо, филмът „Великият гражданин“ е едно произведение, което ни позволява да разберем в развилите се после исторически събития опасността, за която, много преди войната, това произведение ни предупреждаваше.

Особена група представляват филмите, изобразяващи живота във фашистка Германия. Обикновено те са поставени по книгите на немските писатели-антифашисти. Съветските сценаристи и режисьори са се стремили да разширят максимално рамките на повествуването, да дадат възможно по-широко изобразяване на хитлеристкия режим, да погледнат в бъдещето и да разкрият зловещата потенциалност, скрита във фашисткия ред. Така бяха направени филмите: „Професор Мамлок“, „Семейството Опенхайм“ и „Блатните войници“.

На 22 юни 1941 г. фашистите се вмъкнаха в пределите на Съветския съюз. На неговата територия, по-ясно от където и да било другаде, фашизмът показва истинската си същност, своята ненавист към всички напредничаво.

Съветският народ, строящ новото общество, основано на равенството и уважението към човека, закрилящ завоеванията на науката и културата, не можеше да се примири с варварството, изповядвано от фашизма. И съветският народ победи.

Съветската кинематография върно почувствува основната тема на военните години, която по самата си същност имаше антифашистко направление. Съветските режисьори определиха като главна своя задача изобразяването на героизма на простите съветски хора в най-трудните и най-опасни условия на войната.

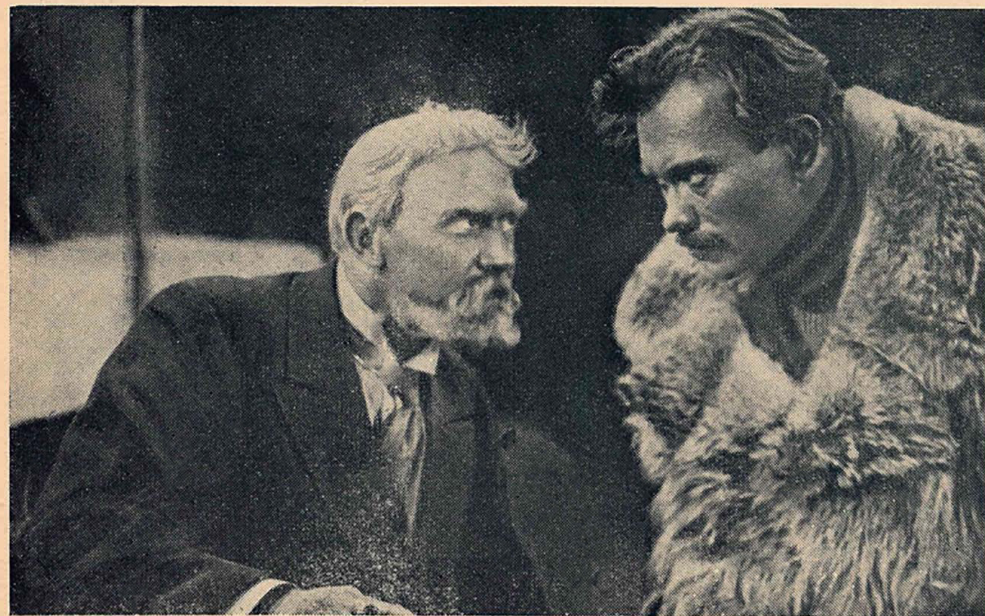
Киномайсторите не се устремиха да постигат външна ефектност, не рисуваха своите герои като богатири-чудо, не се

Из филма „Великият гражданин“ (режисьор — Фридрих Ермлер).

Из филма „Професор Мамлок“ (режисьори — А. Минкн и Г. Рапопорт).

Из филма „Нашествие“ (режисьор — Абрам Ром).

увличаха по сложно сплетени истории и събития. Тях ги интересуваше най-много душевният живот на изобразяваните от тях хора, стремяха се да разкрият тайната в раждането на подвига. С други думи казано, съветските кинематографисти и в дните на войната си останаха верни на принципите на класическата руска литература, всякога отличаваща се с интереса си към големите етически и обществени проблеми, със своето внимание към човека, към вътрешния му живот, към моралния му лик и обществено то му поведение.

Да вземем, например, филма „Секретарят на райкома“, режисиран от Иван Пирвов, по сценарий от И. Пруг. Това е един филм с прости очертания, на открито и направо изразените чувства, в който обаянието на героите се разкрива главно в тяхната енергична поривност.

Съвсем от друг тип е филмът „Нашествие“ по едноименната пиеса на Леонид Леонов. Тука режисьорът е централизиран вниманието си на сложния психологически процес, който става в душата на главния герой Федор Таланов.

Във филма „За съветската родина“, поставен от режисьора Всеволод Пудовкин по пиесата на К. Симонов „Руски хора“, за различие от филмите „Секретарят на райкома“ и „Нашествие“, героят не е един човек, а група от хора — една червеноармейска част — упорно отбраняваща позициите си в един град, наполовина завладян от немците. Руските хора страдат от жажда, изтошени са от неравната борба, загиват един след друг в боя, но продължават да се съпротивляват. Масовият героизъм — ето основният мотив на този филм, и в този героизъм е силата, тържествуваща над немската кръвожадност, така, както мисната, тихата жена Мария Харитонова, възтържествува над палача Розенберг.

Във филмите, за които говорихме досега, както и в „Зоя“, „Тя защитава родината“, „Дъга“ и в другите филми през военните години, — сценаристите и режисьорите концентрираха своето внимание главно не върху изобразяването на фашистките окупанти, а върху съветските хора. Образно разкриващи силите, които докараха края на фашистката агресия, тия филми засягаха само хитлеристката клевета за русите, че били „народ от робини“, който трябва да бъде подчинен на немските господари. Но в съветската кинематография през военните години има и филми, които имаха за главни действащи лица немците. Такаъв е филмът на Михаил Ром — „Човек № 217“. Този филм, както и другите хубави съветски антифашистки филми, ще запазят своето значение и след войната. Сега, когато „господарите“ капитулираха безусловно, тия филми изобличават не само режима на фашисткото господство, хитлеровата армия от гангстери, като показват зверствата, извършени от нацистите, но и самата морално-политическа основа на фашизма, източниците, от които се подхранва фашистката идеология, и то не само немската. Съветските кинематографисти, както и всички съветски художници, се стараят със средствата на своето изкуство да предотвратят възможността от повторението на ужасите, които преживя човечеството. Съветското изкуство е устремено и към една борба в бъдещето, която ще даде на човечеството сигурност срещу фашистката агресия и най-хубави условия за щастлив живот.

* Международен преглед *

В. Дружников в новия съветски филм „Вкамененото цвете“.

Сцена из новия съветски филм „Синове“. Вдясно на снимката — Олег Жаков.

СССР

Филм за Максим Горки

Централната студия за документални филми е пуснала пълнометражната документална кинокартина „Максим Горки“. Сценарий от Л. Никулин, режисьор — С. Бублик, оператор — А. Шафран. Кинокартината възпроизвежда историческите места, свързани с името на Горки, фотоматериали, ръкописи и книги, репродукции от картини и скулптури, кадри от стара кинохроника, — и така разказва за живота и дейността на великия писател.

Във филма са вмъкнати и заснети откъслечи из пиеси на Горки, изпълнени от артисти на МХАТ.

Показани са документални снимки от срещите на Горки с Ленин и Сталин.

Показана е разностранната и кипяща дейтелност на писателя. М. Горки горещо се е интересувал от живота на своята страна.

Пролетта на 1936 г. Красиви изгледи от Крим, където Горки е прекарал последната пролет на своя живот. На масата в стаята за работа — недописана страница от „Клим Самгин“.

Нощта срещу 18 юни 1936 г. Предсмъртните думи на Горки: „Ще има войни... Трябва да се подготвим... не бива да ни изненадат...“

Кинокартината завършва с погребението на Горки. Показана е скръбта на народа, който изпраща своя любим писател при последното му пътуване.

„Синове“

Киностудията „Ленфилм“ съвместно с киностудията в Рига е завършила художествения филм „Синове“. В тази кинокартина се разказва за борбата на лат-

вийските партизани с фашистките завоеватели. Времето на действието е последната седмица на немската окупация.

Кинокартината е поставена от режисьора А. Иванов. Оператор — В. Рапопорт; сценарий — Ф. Кнор; музика — В. Пушкин.

Главната роля, на партизанина Янис, се изпълнява от артиста Олег Жаков (Таланов, от „Нашествие“). Ролята на жената на Янис, Илга, се изнася от Лидия Смирнова. Участвуват още: Вас. Ванин, В. Меркурев, Л. Сухаревска. Младата артистка А. Петухова изпълнява ролята на мелничарската дъщеря, активна помощница на партизаните.

Картината „Синове“ е пусната с руски и латвийски говор.

Съветско кинопроизводство в Прага

От трите студии в Прага, които понастоящем разполагат с единадесет ателиета, студиите „Баранов“ са най-големите и най-добре обзаведените в Европа, след унищожението на тези в Нойбабелсберг до Берлин. С договор от м. юли 1945 г., пет от тези ателиета са наети за нуждите на съветското кинопроизводство за срок от една година. В тях съветски кинодейтели поставят три цветни филма с помощта на процеса Агфакolor.

Не преди много време, познатият режисьор Птушко е завършил грандиозния цветен филм „Вкамененото цвете“ („Каменный цветок“), според една уралска легенда. Украинският режисьор Игор Савченко сега ръководи постановката в цветовете на оперетния филм „Приклята с вензели“ — една очарователна и необичайна за съветското кино продукция.

Брянцев е новоназначеният директор

на съветското кинопроизводство в Чехословакия. Той е и представител на „Мосфилм“. Под негово ръководство се довършва филмът „Клетвата“, постановка на Чиатурели. Две от ателиетата се заемат от известния Александров за постановката на неговия музикален филм „Пролет“.

Чехословакия

Чехското кинопроизводство е в плен ход. Мъчнотиите, които бяха създадени във връзка с реорганизацията и национализацията на киноиндустрията, сега са вече преодоляни. В приготвяне са десет нови филма, от които три са започнати през време на немската окупация и окончателно завършени в последно време.

Заслужава да се отбележи, че сюжетите на новите чехски филми не са почерпени само от събитията през време на окупацията и освободението на страната, но третират и въпроси из мирновременната обстановка, а даже и из областта на хумора. Не малко филми, обаче, имат за сюжети епизоди из борбите на чехския народ и неговото съпротивително движение.

Животът на миньорите в златните мини през 19 столетие съставлява основата на филма „Градът на златото“ на Карел Шекли. „Тътнеж в планината“ на Вацлав Кубашек има за обект съпротивителните действия на едно малко село. „Героите мълчат“ на Мирослав Чикен е една епопея на чехския народ срещу гестапото. От такъв характер са и двете творби на Франтишек Кап и Вацлав Васерман: „Хора без криле“ (действието се развива в една военна работилница) и „Не забравяйте“.

* Международен преглед *

Едуард Робинзон в една сцена из новия американски филм „Нагряпчиви идеи“.

С. А. Щати

Атомната ера в Холивуд

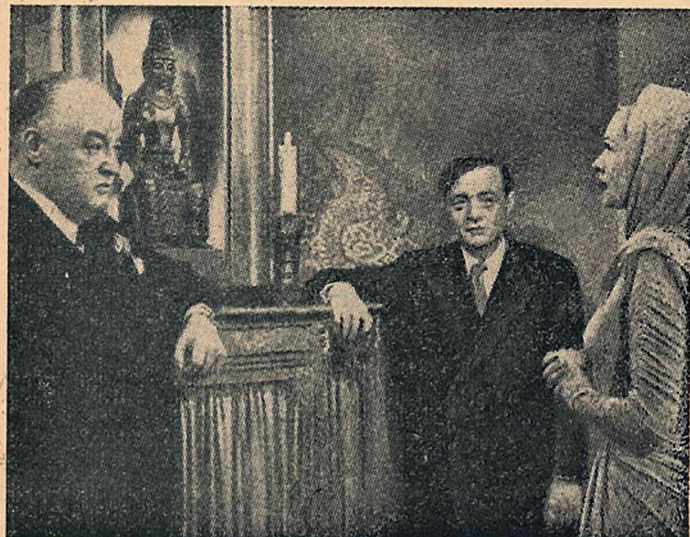
В „Метро-Голдуин-Майер“ ще се постави голям филм върху атомната бомба, който ще носи заглавието „Началото или краят“, по оригиналното сценарий на Роберт Консинг, автор на „30 секунди над Токио“. Според очакванията, този филм ще остане събитие в анализите на кинематографията. Главните роли ще бъдат изнесени от Кларк Гейбъл, Спенсер Трейси и Ван Джонсон. „Метро-Голдуин-Майер“ е поискал технически съвети от президента Труман, от генерал-майор Лесли Гровес и от професор Опенхаймер, шеф на хилядната учени, които работиха над производството на атомната бомба. Дори кардинал Спелман е бил помолен за съ-

вет по отношение религиозното значение на този филм. . .

Ню-Йоркският архиепископ Спелман е написал роман, който ще бъде филмиран под заглавието „Изправият се войник“.

Лайонел Баримор не бива да играе ролята на Рузвелт...

Семейството Рузвелт се е противопоставило, артистът Лайонел Баримор да играе ролята на председателя Рузвелт във филма „Началото или краят“. Упражняването на това „право на вето“ се дължи на обстоятелството, че през 1944 година Баримор се е изказал остро против преизбирането на Рузвелт за председател на САЩ. Обществениите и филмовите среди очакват с интерес решението на този спор между филмовата компания и семейство Рузвелт.

Сидней (и истрийт (в ляво), Петер Лоре (в средата) и Жералдина Фитцджералд (в дясно) в американския филм „Трима чужденци“.

Уолт Дисней е взел решение, предвид необикновено голямото разпространение на филмите му в чужбина, неговите „актьори“ да не говорят вече с американски акцент, нито да употребяват типични американски изрази. Освен това чуждестранните версии на неговите филми не ще бъдат изработвани в Холивуд, а в страните, за които са предназначени, главно западно европейските държави. Неговото дружество притежава засега ателиета за дублаж в Рим, Париж, Копенхаген и Стокхолм.

Бъстер Китон — прочутият американски комик, след като се опита като режисьор на няколко филма през време на войната, е подписал договор за една второстепенна роля в един от филмите на „Метро-Голдуин-Майер“.

*

Кари Грант е ангажиран да играе във Франция и Англия за сметка на една американска фирма. Неотдавна Кари Грант е пристигнал в Европа и заедно с английския режисьор Александър Корда е посетил Париж за оформяне на бъдещата работа, след което заминал за Лондон.

Нови филми

„Осигуровка срещу смърт“ — постановка на режисьора Били Вилдер, с тримата прочути артисти: Барбара Стануик, Фред Мак Мърей и Едуард Робинзон.

„Фестивалът Чарли Чаплин“ — един сборен филм, монтиран от най-духовитите комедии на гениалния комик. Този юбилеен филм е пуснат с грандиозен успех във Франция и Белгия.

„Ревю“ („Show Business“) — музикална комедия, с участието на Еди Кантор, Джордж Мърфи, Жоана Дейвис, Нанси Кели и др.

Китай

В Чунг-Кинг е бил представен напоследък най-новият китайски филм „Победен марш“. Филмът, чиято голяма художествена и техническа стойност е могла да бъде оценена от присъстващите многобройни европейци, представя най-важните и интересни епизоди из 8-годишната война на китайския народ против японските нашественици. Диалозите се водят на китайски език. Филмът ще бъде наскоро представен в Америка и западна Европа.

Ван Джонсон и Пат Киркууд в американския филм „Няма отпуска — няма любов“.

Норвегия

Наскоро ще бъде готов големият филм „Искаме да живеем“ — първият филм със сюжет от известния норвежки лагер „Грини“. В него ще участвуват само норвежки артисти и главните роли са дадени на Харалд Хейдестен и Оскар Ейде-Нисен.

Холандия

Според изявления на компетентно лице, продукцията на холандски филми за известно време се счита изключена, тъй като ателиетата били доста разрушени от бомбардировките, а освен това богатите съоръжения били задигнати от германците и не е известно, къде се намират сега.

Германия

В руската окупационна зона в Германия е образувано ново германско филмово дружество в Бабелсберг, до Берлин. Там е бил изработен един филм, който се ползува с особена симпатия от страна на германското население. Филмът представлява съчетание на прегледи за „Битката за Берлин“, придружени от серия картини, озаглавени „Една година по-късно“ — всичко това придружено от великолепната музика на Девятата симфония на Бетовен. Симфонията се изпълнява от Берлинските филхармонисти.

Полша

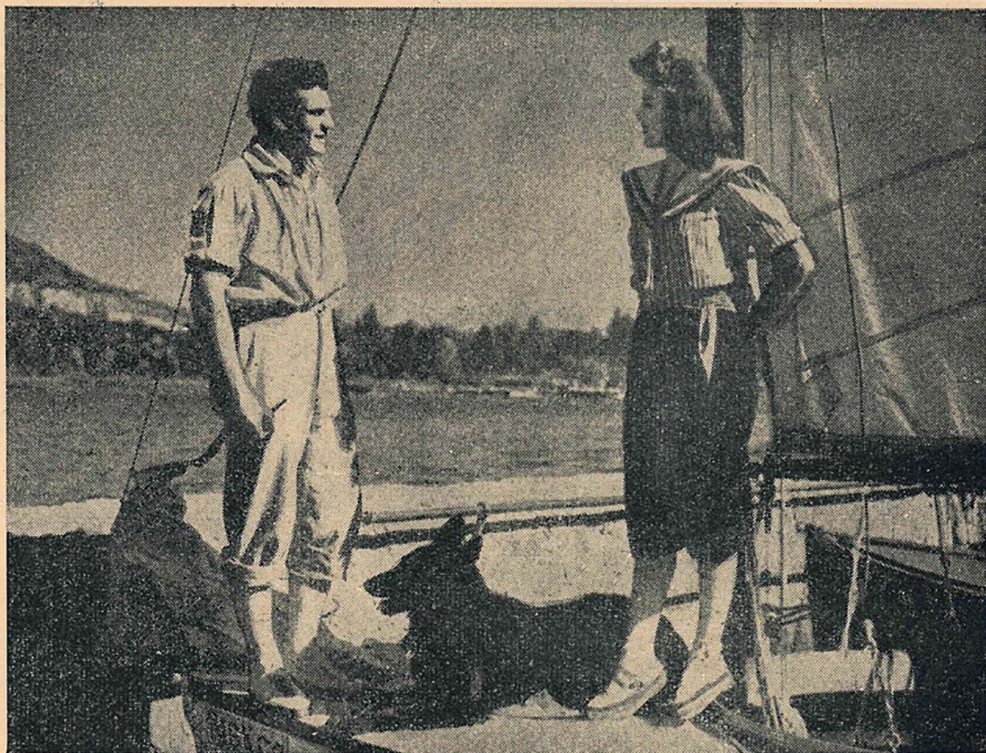
Увеличение броя на кината

Дирекцията на кината в Полша е изработила един проект, съгласно който броят на съществувашите в страната кина ще бъде увеличен от 450 на 3000. За сега, в Полша ще се представят главно чуждестранни филми.

Филис Калверт и Стюарт Гренджър в английския филм „Мадоната на седемте луни“.

* Международен преглед *

Анри Видал и Рене Сен-Сир в една сцена из новия френски филм „Странна съдба“.

Белгия

С интерес се очаква представянето на белгийския филм „Пътят към Бухенвалд“, описващ почти документално известния лагер. Във филма участвуват едни от най-добрите белгийски артисти: Рене Херд, Андре Жеврей, Ана-Мари Фериер и др.

Франция

Гастон Бати, големият френски театрал и режисьор, се е съгласил да работи като кинорежисьор. През м. октомври т. г. той ще постави филма „Роберт Макер“, според известното произведение на Домие.

*

Клод Реноар (брат на Пиер Реноар) ще постави „Пролетни води“, по романа на Тургенев. Този филм ще има две версии: френска и английска.

*

„Странна съдба“ е един от новите френски филми, в който играят Рене Сен-Сир, Наталия Натие, Анри Видал и Еме Кларийон. Няколко красиви пейзажи край езерото Бурже обкръжават патетичните преживявания на героите.

Какво снимат френските артисти

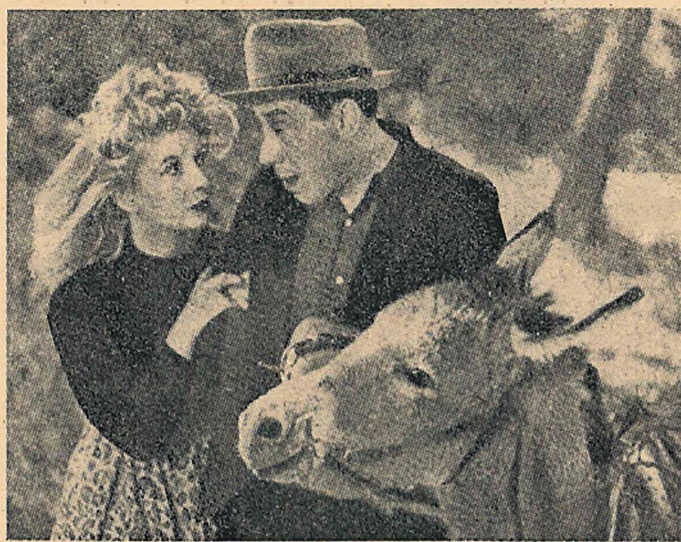
Пиер Френе играе сега главната роля на новия филм „Посетителят“, под режисурата на Морис Сорел.

Франсоаза Розе изпълнява главната роля във филма „Макадам“, при партньорството на Пол Мъорис и Андре Клеман.

Марлена Дитрих изпълнява главната роля на новия френски филм „Мартин Руманяк“, по романа на Волф. Жан Габен е партньор на прочутата звезда, около която ще видим и артистите: Луи Салу, Марго Лион, Марсел Еран и др. Филмът се поставя от режисьора Лакомб.

Тино Роси играе главната роля из филма „Съдба“, под режисурата на Потие и при партньорството на Мила Парели и Мишел Франсе.

Пиер Бланшар изпълнява главната роля на филма „Въздушният батальон“, под режисурата на А. Есве и при партньори: Рене Лефевр, Анри Насие.

Жаклина Бувие и Фернандел в една сцена из новия френски филм „Насис“, по Емил Зола.

Сцена из съветския филм „Двамата бойци“.

„ДВАМАТА БОЙЦИ“

Това не е един от най-новите, но в замяна на това е един от най-хубавите съветски военни филми. Неговата централна тема е силата и красотата на бойното другарство — и край това нечуваният героизъм на защитниците на Ленинград. Двама бойци, единият от Урал, другият от Одеса, са се срещнали пред стените на северната красавица и вече нищо не може да ги раздели. И животът в близкия тил, и общата борба против „жабите“ им поднасят изпитания, които прекрасното бойно другарство превъзмогва. След всичко, те отново остават рамо до рамо, с лице обрнато към врага.

Макар филмът да е реалистичен по стил, от него лъха дълбоко вълнуваща красива романтика — и на чувствата, и на мислите, и на делата. Всички, които са слушали и чели за безсмъртния подвиг на защитниците на Ленинград, в този филм ще се докоснат до техните сърца — ще разберат, откъде е извирали онези непоколебима душевна сила, която им даде възможност да издържат докрай всички изпитания и накрая да победят. Филмът е весел и жизнерадостен, макар и да третира един от най-тежките и трагични дни от антисъветската война. Бодрост, жизнерадост и веселие лъхат от него. Прекрасни хора, с прекрасни сърца, са героите му. Макар да е създаван в най-тежките дни, от него лъха дъхът на по-късната победа.

Технически филмът не отстъпва по нищо на най-съвършените американски филми. Особено интересен е мизансценът — реалистичен и раздвижен — и в същото време прекрасен декор на това, което става в сърцата на героите. Играта на изпълнителите е забележителна: скромна и съдържа — каквато всъщност би трябвало да бъде играта на всеки филмов артист, но едновременно с това проникновена и вълнуваща. Постигнати са редки по убедителност типове. Особено впе-

чатление прави духовитостта на диалозите, особено като се има предвид, че тя не е интелектуално съчинена, не влиза в разрез с характера на типове, а напротив — допринася за тяхното по-пълно очертаване. Няколко хубави съветски песни, които станали толкова популярни, че прекосиха цялата земна шир, са от допълнителните богатства на филма.

п. веж.

„СИЛВА“

Тази оперета на Калман, която, поставена у нас под названието „Царицата на чардаша“, е много популярна и дълго време не е слизала от сцената на оперетния театър, е филмирана в Съветския съюз. От няколко седмици този съветски филм се върти в София и не може да се отрече — публиката го гледа с удоволствие. Не може да се отрече, обаче, също и това, че тази публика не е масовата работническа публика, която се стъпвава обикновено на съветските филми. От разговори и случайно дочути преценки, може да се заключи, че в масовата кинопублика филмът „Силва“ предизвиква едно недоумение. Не се доразбира, как и защо е филмиран този лек, лишен от всякаква идейност сюжет, при наличността на толкова комични сюжети, които биха могли да се напишат в Съветския съюз, където не липсват нито композитори, нито пък тематично разнообразие, където има при това едно такова здраво разбиране за реалистично киноизкуство, което да не е само празна забава, но и поука за хората на труда.

Когато видим вдъхновеното изпълнение на певците М. Даутов и Е. Смирнова, както и тънкото разбиране за оперетно екранизиране, проявено от режисьора С. Ивановски, ние не можем да не признаем факта, че филмирането на оперетата „Силва“ не е един случаен опит в съветското кино, а едно грижливо замислено и със старание изпълнено филмово дело. Вярното типизиране на героите, стреме-

жът да се предаде, колкото е възможно по-близко до калмановото произведение, духът и постановъчната характерност, отличителни за оперетното изкуство, показват, че тук не може да става въпрос за някаква предпоставка от идейно естество. Явно е: съветската публика обича, като публиката в целия свят, да гледа калмановите оперети, затова и киното се е погрижило да пресъздаде една такава оперета на екрана.

След като сме констатирали всичко това, нека отбележим и следното.

Оперетата „Силва“ беше филмирана навремето от германците в две различни постановки, които бяха съвременно представени у нас под популярното название „Царицата на чардаша“. Тия две постановки на немските филмови режисьори имаха едно общо качество: засилване на комизма и фриволността, която, особено в сцените с балета и балерините, достигаше до лигава еротичност. Всичко това е премахнато от руската постановка, като комизмът и лекотата са предадени с мярка. Художественият център на руската постановка е изместен по този начин върху героите и тяхните преживявания. Ето защо, съдбата на Силва — нейната любов, придобива драматизма на една борба със закостенелите предразсъдъци на изродената аристокрация, а не унизяващото човешината в жената любовно приключение. Затова, именно, и героят — гвардейският поручик — ни става симпатичен, тука той не е само лекомислен син на глуповатия аристократ, а човек, който се бори за своето щастие. Ето — в тази обща за руското изкуство отлика — да има за обект преди всичко човека и човешината — се намира и художественото достойнство на съветския филм по оперетата на Калман. В тази смисъл филмовата оперета „Силва“ не е само една празна забава за зрителя, а преди всичко — едно емоционално и красиво изпълнено музикално преживяване.

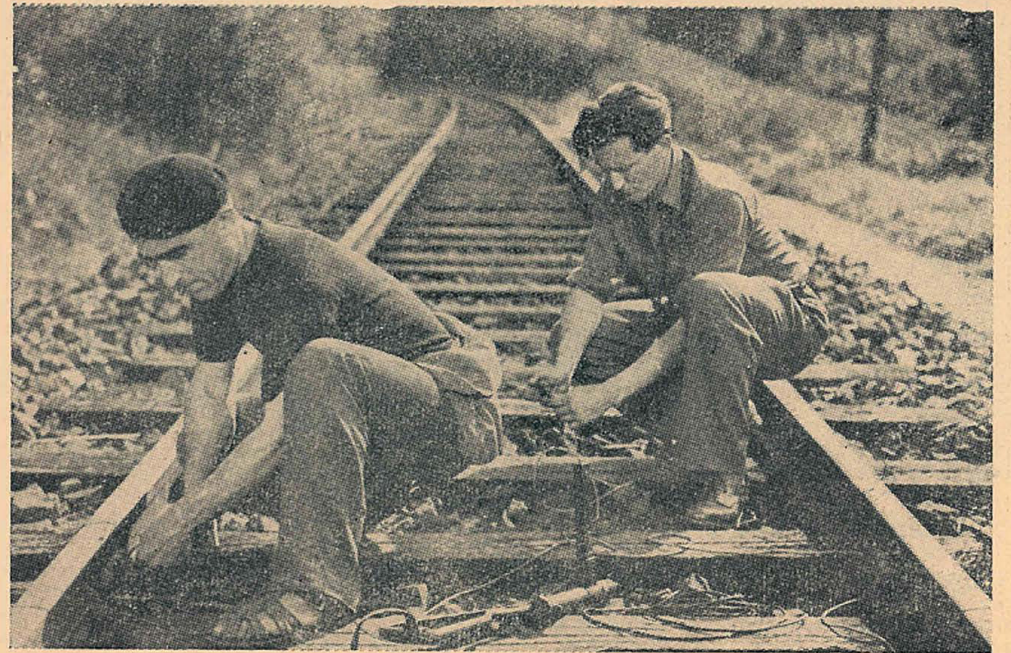
ПАНТ. МАТ.

„БОРБА ЗА РЕЛСИ“

Представянето на този филм из съпротивителната борба на Франция, тъкмо когато се празнуваше годишнината на Великата френска революция, има своето голямо символно значение. В мощните и дълбоко въздействащи кадри на екрана, ние виждаме все същия този народ, който преди 150 години катурна абсолютизма на монархията и отприщи път за развитието на демокрацията, а през време на нацисткото поробване разкри силите на съпротивата и изтъкна новите герои на безсмъртния си революционен дух. Борческите синове на този велик народ, бореци се за свободата на родината и за разгромяването на тъмната реакционна мощ на хитлеризма, проявиха устойчивост и героизъм в съпротивителната борба — също така величава, като борбата на великите предшественици — против монархията и европейската реакция, по време на парижката комуна. Този, именно, героичен образ на френския човек ни пресъздава филмът „Борба за релси“, който се представя с изключителен успех в кино „Благовест“.

Филмът започва като документален и завършва като епопея. Но тази епопея не е един възторжен поетичен химн, а една реалност, един документ за хората, които воюваха и мряха — без слава и известност, но с кураж и хладнокръвие, защото знаеха, че се борят за живота и свободата си. Това са обикновените хора на труда по железопътните съобщения, които гестапото бе подчинило с терор и разстрели за изпълнение плановите на хитлеристкото командване, но които се организираха за мощна конспирация и разстройваха, чрез саботажите и шпионажа, транспортната система до степените да стане напълно негодна, когато започна мощното настъпление на Червената армия към запад и особено, когато се осъществи съюзническият десант във Фландрия.

Ако поискаме да потърсим силата, която прави от филма „Борба за релси“ едно произведение от първостепенна величина, ние трябва да се спрем, преди всичко, на автентичността, която определя неговата характерност. Автентичността на фактите и техните двигатели — хората на транспортната съпротива, останали още живи след победата, които режисьорът Рене Клеман е събрал и вдъхновил за това екранно пресъздаване на реалността. И докато в много шумно рекламирани филми ние виждаме да се манифестира прословутата „художественост“ на изкуствено изградените сюжети, тука, сред кадрите на грубата действителност, ние сме възвлечени неусетно в атмосферата на една поезия, чийто мощно запленяващ ни лиризмът, изхожда, без преднамереност и подчертана претенциозност, от самата същност на героизма, който се е родил от едно убеждение. И ако от този филм, започнат вероятно като късометражен документален филм, се е оформило едно голямо филмово творение, с епическа мощ, това ни показва, че в киното не оригинално замисленият сюжет, не сценарийната акробатика, са съществени, а простотата на изпълнението и идейната същина, жизнената правда, която стимулира екранното пресъздаване. Ето защо, макар че във филма „Борба за релси“ няма един драматически сюжет — с герои, каквито сме свикнали да търсим във всеки филм с артистично изпълнение, картините са мощни, раздвижени са в един драмати-

Сцена из френския филм „Борба за релси“.

зъм, който ни поглъща, а героите оживяват чрез величието на борбата, която е борба народна — против поробителя и тъмните сили на реакцията.

Филмът „Борба за релси“ е един от първите френски филми след освобождението. Пожелаваме, щото силата на новия френски дух, пулсираща в него, да бъде проявена във всяко ново творение на така реномираното у нас френско кинотворчество.

ПАНТ. МАТ.

„НЕЗАКОННА ЛЮБОВ“

Този филм с Пиер Бланшар и Мадлен Озре е една типична френска продукция от преди последната война. Въпреки старата си тематика, обаче, той събира многобройна публика на това си закъсняло изнасяне в кино „Култура“. Публиката обича сантименталните и трогателни сюжети, които не й носят нищо ново, но успяват да я разчуствуват. Няма нищо по-шаблонизирано във френската ки-

нематография от историята за незаконородения син, чийто баща е наказан за безсърдечие и егоизма си. Този мотив има много варианти, един от които е: бащата, съдия или прокурор, трябва да осъди на смърт престъпника, който се оказва негов собствен син; — този вариант е, може би, най-използуваният в литературата и киното. За перипетиите на драмата зрителят се досеща още в първата част на филма, който не му показва нищо ново и изненадващо. В „Незаконна любов“ бащата е прокурор, а синът — невинно обвинен в убийство. Прокурорът е суров, но справедлив човек, затова щом като разбира, че обвиняемият е неговият син, държи трогателна обвинителна реч против самия себе си и спечелва оправдателна присъда за сина си. Смешно и глупаво, но предизвиква просъзляване, а това е достатъчно, за да се образуват опашки на касата, макар че в киното е горещо до задушаване.

ПАНТ. МАТ.

Пиер Бланшар във френския филм „Незаконна любов“.

ЕКСПЕДИЦИЯ ДО МОРСКОТО ДЪНО

от А. ЗГУРИДИ

РЕЖИСЬОР НА ФИЛМА
„В МОРСКИТЕ ДЪЛБОЧИНИ“

Влакът забави хода си и плавно спря пред Севастополската гара. Ние пак сме в Крим! Но този път планините, горите или степите не привличаха вниманието ни, както по-рано, когато пътешествувахме с киноапарата, като прониквахме в най-скритите кътчета на природата. Този път ни предстоеше да се потопим с киноапарата в морските дълбочини и с помощта на екрана да разкажем за техните тайни.

Нашето въоръжение

Струва ми се, че с тези думи най-добре може да се даде общо определение на техническото обзавеждане на киногрупата. Апаратура, оптика и приспособленията за снимки е също като въоръжението на войниците, от качеството на което много зависи успехът на бойната операция.

Наистина, отначало нашето въоръжение малко се отличаваше от обикновените средства, които се използват при снимане на научни филми. Но по-нататък ние все повече се обзавеждахме с допълнителни приспособления и скоро приготвихме нарочни металически кожуси за снимки под водата, направихме аквариуми с различна големина, устроихме специални електропомпи за снабдяване с въздух аквариумите, и даже особена водопроводна система с хладилник, който изстудява морската вода.

Така обзаведени ние се настанихме в две стаи на Севастополската биологическа станция, гдето устроихме своите „павилиони“: един за снимки в аквариумите и

другият — за микроснимки. Но, както се видя по-късно, и допълнителното ни обзавеждане се оказа недостатъчно.

Първо спускане

Който веднъж се е спускал на дъното на морето, ще разбере нашия възторг от това действително приказно зрелище. Огромни камъни, напълно обрасли с гъсти водорасли, които образуват чудновати коридори, множество риби с най-разнообразни форми, общо неизразимо богатство на бои и полутонове, — всичко това прави незабравимо впечатление.

Ние бяхме очаровани от картината на подводния свят, макар и техниката на първите ни спускания да беше така несъвършена, че не можехме да оставаме повече от една минута под водата. Вместо водолазни костюми, ние използвахме малко преправени противогазови маски.

Разбира се, с такава първобитна техника ние не бихме могли да вървим далече, и не сме се и надявали на това. По-нататък ние се свързахме с балаклавския „Епрон“ („Експедиция за подводни работи с особено назначение“), който в много отношения облекчи нашата работа. Там нашият оператор М. Пискунов и неговият асистент Е. Евров усвоиха водолазната техника. Там се възползувахме от специален „звънец“, който дава възможност да се наблюдава и ръководи снимането на морски животни на дълбочина 8-10 метра.

Тези по-съвършени условия ни улесниха много, особено за предварителното

НАУЧНАТА КИНЕМАТОГРАФИЯ

Киното е младо изкуство. Едва на 50 години. Но още по-млада е една от неговите отрасли — научната кинематография.

Известна е високата оценка на киното, като средство за разпространение на научни идеи, дадена от Ленин още в 1907 г.: „... Когато масите овладеят киното и истинските творци на социалистическата култура го вземат в ръцете си, то ще бъде едно от най-мощните средства за просвета на масите“.

изучаване на материала. Но още първите подводни снимки, по редица причини (несъвършенството на камерата за снимки под водата, трудностите при снимки в едър план, недостатъчност на осветлението) ни убедиха, че е необходимо да се използват най-широко всички технически средства, в това число и снимките при изкуствени условия — в аквариума. Пристъпихме веднага към такива снимки, като избрахме най-трудните обекти.

Тишина в павилиона

Ако някой дойде при нас в павилиона, би могъл да помисли, че присъствуват на синхронни снимки. Пълната тишина, безшумното действие на осветлителните уреди, разговорите шепнешком, — всичко свидетелствуваше, че шумът тук е неприятен гост.

И наистина, много от нашите необикновени „актьори“ бяха толкова чувствителни към шума, че изразяваха своя протест във форма на пряк саботаж.

Затова обикновената команда на режисьора: „Пригответе се! Мотор!“, бе заменена с друга, по-подходяща: „Тишина в павилиона!“

Втора команда за фактическото започване на снимането не се даваше, защото, обикновено, тези моменти биваха разделени с цели часове.

Дълго прекарвахме до аквариумите, като очаквахме търпеливо нужния момент. В такъв случай операторът предпочиташе да не изпуска ръчката на апарата. Всяка секунда, а понякога и част от секундата играеха голяма роля. Той знаеше, колко скъпо струват тези мигове.

Но скоро пред нас изникнаха нови затруднения.

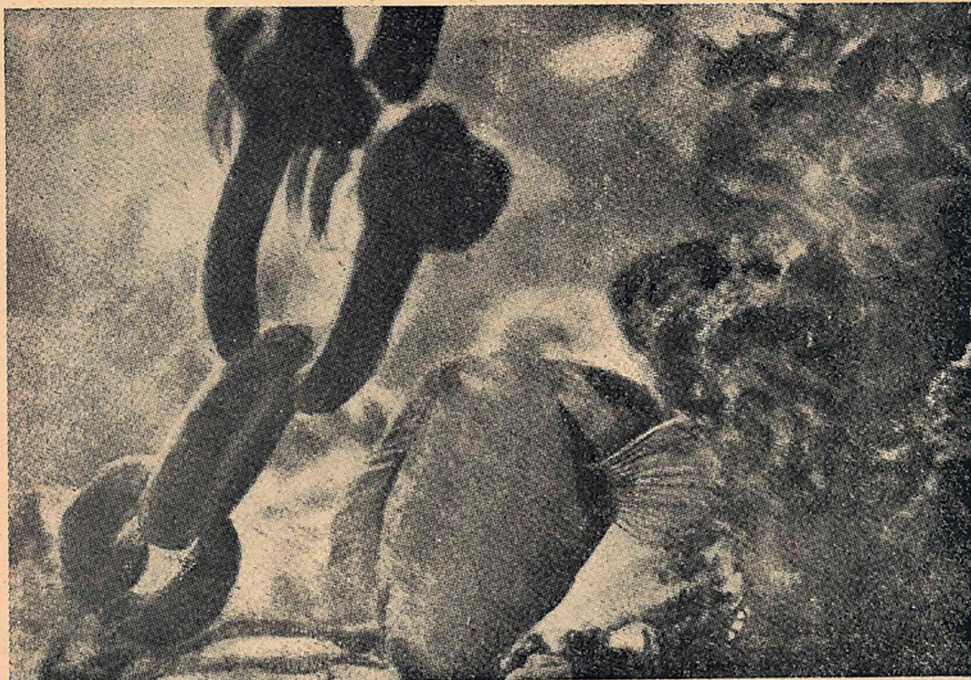
Актиниите не искат „да работят“ при светлина

Както е известно, актиниите живеят в тъмните кътчета на морското дъно. Тези красиви морски животни, дрилични на хризантеми, се прикрепят върху камъните, разтварят своите пипала и така очакват плячката си.

В малкия аквариум ние с абсолютна точност създадохме кът от морското дъно и пуснахме тук малки рибки — любимата храна на актиниите.

Но дългите часове непрестанно дежурство не дадоха никакъв резултат. Актиниите се свиха при светлината на електрическите лампи и упорито не искаха да разтворят своите пипала. Лесно бе да се разбере, че ги безпокоеше светлината, с която те не бяха свикнали.

Тогава решихме да създадем у тях условен рефлекс — да ги заставим да разтварят пипалата си не в тъмнина, както те са свикнали, а при светлина. В течение на три седмици ние ги хранехме при силна електрическа светлина. За този микроскопичен отрязък от време акти-

Из филма „В морските дълбочини“.

ниите се отказаха от своите навици и почнаха да се държат на светло, както неотдавна — на тъмно. Така ние успяхме да заснемем актинии, в момент на хващане плячка.

Но след месец, приблизително, ние станахме свидетели на още по-интересно явление. Взехме за снимки същите „дресирани“ актинии. Шом светнаха електрическите лампи, обаче, актиниите пак се свиха. Оказа се, че оставени без внимание, те отново привикнали към тъмното и се криеха от светлината. Трябваше да отложим снимките и да повторим уроците. И поразително нещо: още на втория ден актиниите привикнаха към светлината, когато по-рано за това бяха необходими три седмици.

Морският окул се оказва добър актьор

Тайната за възпитаване на „актьорите“ бе открита. Ние се запасихме с голяма „трупна“, устроихме за нея два специални басейна и по няколко лена не давахме храна. Започнахме да ги храним пред снимането, в особени аквариуми, при светлината на електрическите лампи.

Така с различни по степен усилия, ние заснемем риба-зеленичка, султанка, сцената със звездоброца, морския петел и много други представители на подводния свят.

Дойде ред и до един от най-лакомите хищници — морския окул. Тази пестро-оцветена риба се завира в гъстите водорасли и оттам стремително се хвърля върху плячката — обикновено малки рибки, които плуват из горните морски пластове.

Увлекателно е да се наблюдава, когато окулът е на лов. Дълго, търпеливо чака той своята плячка; хищните очи нито за секунда не се откъсват от жертвата и следят за всяко нейно движение. Най-после група мъгли рибки преминава съвсем близко. Един миг — и рибката е в устата на хищника.

Ние се помъчихме да възпроизведем точно на екрана цялата тази картина. Искаше ни се да покажем не само процеса на лова, но и „характера“ на хищника. Морският окул се оказа „актьор“ с изразителна външност и прекрасно изпълни своята роля.

Електричеството побеждава упорството

Който е видял нашия филм, вероятно си спомня епизода, гдето се показва, как тревистите крабове, усетили храна, изпълзват из пясъка и бързат да закусят.

Като че ли няма нищо по-просто от това, да заставиш гладния краб да напусне уютното си място заради вкусната храна. Но при снимането на този момент ние загубихме много мъчителни часове. Дълго време държахме крабовете на гладен режим, и все пак те не желаеха да се отделят от леговището си, — с други думи, никак не реагираха на храната, поставена близо до тях.

Тогава решихме да ги заставим да направят това с помощта на електрически ток. Като започнахме с 20 волта, ние постепенно усиливахме напрежението, докато най-после електричеството победи упорството.

Крабът се измъкна из пясъчната си бърлога, когато стрелката на волтметра, нервно потрепвайки, се приближи до 120-то деление.

Техниката възтържествува!

Из филма „В морските дълбочини“. Кътче от морското дъно.

Жан Пенлеве и научното кино

от Ж. КЕВЪЛ

Жан Пенлеве бе започнал да следва медицина и дори бе доста напреднал в медицинската наука. Може да се предположи, че той щеше да се насочи към астрономията, биологията или естествените науки, ако не бе срещнал киното. В него той видя една необикновена област на научно развитие и на научно популяризиране, защото според него, киното може да бъде използвано за опити, които допринасят за проучването на някои още неизяснени явления.

Жан Пенлеве се посвети на филми от естествена история, едновременно прекрасни и чудовищни, където употребата на бавното и на ускореното филмиране дава най-поразителни резултати.

Първите филми на Жан Пенлеве са посветени на морската фауна. Един историк на киното, след като изброява някои от тези филми — „Октоподът“, „Водната бълха“, „Морският рак“, „Хипокам-

път“ и пр., без да споменава чисто научните филми като 800-метровия документален филм „Яйцето на бодливата риба“ или „Кръвта на Сипукла“ и др. — пише: „Тези изображения на морски таралежчета, на морски кончета, на животни-растения, на месоядни растения, увеличени хиляди и десетки хиляди пъти, създадоха моменти от една поразителна красота. Човек не може да забрави тези идеално красиви морски животни, прилични на хризантеми, които се милват със своите цветни листенца, тези трагични и поетични сцени, фотографирани понякога много бавно, понякога с голяма бързина, които ни разкриват душата на света и които, без съмнение, са най-съвършените, най-дълготрайните произведения на екрана, защото те не остаряват както другите филми“.

Двата последни филма на Жан Пенлеве са озаглавени, единият — „Френски решения“, другият — „Вампирът“.

„Френски решения“ е един великолепен документален филм. Той ни разкрива, на първо място, извънредно богатия и без съмнение единствен по своето разнообразие и по разнообразието на своите приложения принос на френската наука към съвременния свят. На второ място, той позволява да се запазят за потомството чертите и дори гласът на много големи учени: Жюлио-Кюри, Габриел Бертран, дьо Брой, Ланжвен, Бранли, Батайон, Луи Люмие, Пол Валери, който представлява филма и др. Виждайки ги, ние си спомняме, че наистина киното е най-живият свидетел, който едно поколение може да остави на бъдните поколения.

Колкото се отнася до „Вампирът“, този филм може да се причисли към натуралистичната традиция. „Вампирът“ е един прилеп от Южна Америка, чийто две особености са, че отчасти той живее на земята, и че смучи кръвта на своите жертви, хора или животни, след като ги анестезира. Снимките, които Жан Пенлеве показва на зрителя, са халюцинационни и съвършени по красота. Интересно е да се отбележи, че тези снимки са синхронизирани по един чудно художествен начин от американския джазов композитор Дък Елингтън.

Хипокам (морско конче).

* Свѣтъ на ФОТОГРАФИЯТА *

Фото — Г. Захариев.

Фотогенията като формално качество на фотографния образ, сравнително рядко се покрива с онази оптическа красота, която много обстановки или предмети от видимия свят оставят като впечатление в нашето око, когато ги наблюдаваме непосредно. По тази причина много са случаите, когато съвсем неинтересни за окото гледки добиват забележителен фотогенен вид при фотографното им снимане, и обратното.

Оттук се налага нуждата да развием у себе си навика или способността да виждаме още преди снимката скритите фотогенни качества у предметите и предварително да съдим по тях за фотогенното въздействие на бъдещата снимка. Този навик представлява от себе си особен, изтънчен усет, който никога не съществува като даденост, но се придобива с продължителен опит и съзнателни наблюдения.

По този път, с течение на времето у наблюдателния фотограф се поражда и развива особена способност да превръща в мисълта и въображението си цветните образи от реалния свят в едноцветни такива и по този начин той може да достигне почти безпогрешно да оценява

НАВИКЪТ ДА ВИЖДАМЕ НЕЩАТА ФОТОГРАФНО

предварително същинските изобразителни качества на предметите и обстановките.

Но от само себе си се разбира, че навикът да виждаме нещата предварително тъй, както ще ги възпроизведе фотографният обектив върху чувствителния слой, никога не е цел сама за себе си, а само средство за сигурност срещу изненадите и разочарованията, които фотографната снимка често ни носи.

Здравата основа на този навик черпи произхода си преди всичко от една микроскопически изострена наблюдателност, която фотографът трябва да развие систематически у себе си и, по-нататък, от умението му да изолира от околната среда избраните обекти за снимане.

Тези нишки водят художника-фотограф към дълбоки прозрения в частните и обществени отношения на хората, както и на природата и нейните тайнствени явления, и му позволяват да прониква до

скритите връзки между линейните, формовите и тоналните елементи, от които се изгражда техният видим облик.

Когато той се издигне до подобни свърхпроницания, кръгът на неговите творчески възможности се разраства почти неограничено. Пред неговата мисъл и въображение се избистрят все по-нови и невиджани по-рано обекти и отношения, които предлагат съвсем нови възможности за самотитно творчество.

Ала схематичният едноцветен и вследствие на това донейде абстрактен светоглед, който възпроизвежда черно-бялата фотография, изисква и още едно важно условие — друг душевен строй и други очи, които да чувствуват и проумяват своеобразната фотографна красота на света. Затова именно, най-малко половината от успеха в художествената фотография се дължи преди всичко на сполучливия подбор на сюжета или мотива. Ако избраната тема сама по себе си не е в състояние да вълнува или да буди нови чувства или интереси, тя винаги оставя впечатление за посредственост и творческо безсилие.

Именно тук ролята на обученото око, като избирателен орган на завършени

ЗА ФОТОЛЮБИТЕЛИТЕ

Усилване и отслабване на негативи с калиев бихромат

Едно незаменимо средство за усиляване, отслабване, избелване и очувствяване, както и за почистване на вани и стъкла, е 5% разтвор калиев бихромат. За фотографни цели е годен само химически чист калиев бихромат.

Употреблението му бива трояко:

1. За очувствяване на желатина в благородните процеси: пигментово, маслено, гумено печатане и други;

2. За усиляване и отслабване на негативи, и

3. За преобръщане на негативи в позитиви, напр. при тесните филми, цветната фотография и др.

Тук ще опишем накратко само процеса за усиляване и отслабване на негативи, който представлява по-голям интерес за обикновения фотолюбител, както и за професионалния фотограф.

Усилване с хромови соли

Този начин на усиляване, в зависимост от употребения проявител при повторното проявяване, дава отлични резултати, без да се засегне значително зърното.

Негативът се проявява след избелване в бихроматовия разтвор, в пресен енергичен проявител — метол-хидрохинон, атомал, финал и др. В резултат се получава едно общо уплътняване на негатива, като съотношението на гъстотата между сенките и светлините остава същото, както при неусиления негатив.

Ако се употреби изтощен проявител, тогава се получават контрасти. Най-силни контрасти се получават при употребление на проявител, който боядисват бромосребърния пласт кафяво, напр. пирокатехин с натриева основа.

Колкото по-малко солна киселина е прибавено към разтвора, толкова по-интензивно е уплътняването на негатива, но в такъв случай времетраенето на избелването се увеличава на около 10 до 15 минути.

Избелването на негатива, предварително основно промит, за да се отстранят и най-малките остатъци от фиксаж, се извършва при слаба светлина и следния разтвор:

фотогенни видения от външния свят, е тропна и затова първата и неотстъпна грижа на фотографа-художник трябва да се насочва винаги към усъвършенстване личната способност за правилно фотографно виждане.

И тъй, вътрешната същина на живописния фотографен светоглед, както и на способността да виждаме предварително тъй, както вижда фотографният обектив, се изчерпва с умението ни да отделяме от една съвкупност възприятия, само зрителните елементи и представи (без слуховите, вкусовите и пр.), като мислено ги очистим от цветната им пъстрота и от всички други свойства, които не се поддават на образно възприемане.

Тази своеобразна абстракция, която фотографът трябва да свикне да върши несъзнателно, е основната предпоставка и началният тласък на художественото творчество в черно-бялата фотография.

ГЕОРГИ СТ. ГЕОРГИЕВ

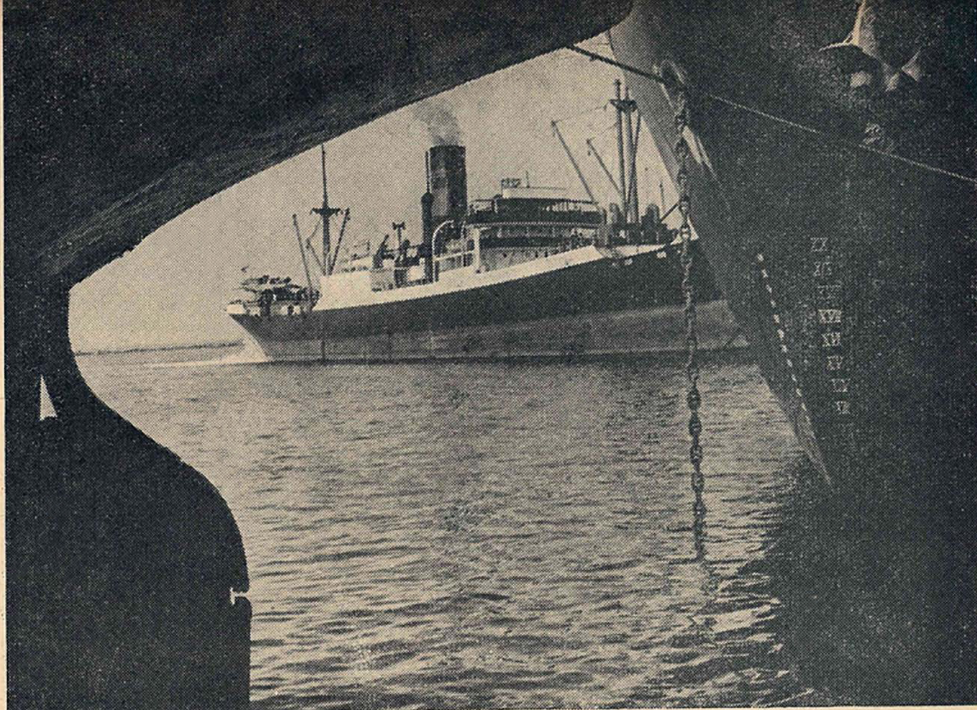

Фото — М. Люцканов.

1. За нормално усиляване

5% разтвор калиев бихромат 40 куб. см.
вода 50 куб. см.
солна киселина химическа чиста 10 капки.

2. За интензивно усиляване

5% разтвор калиев бихромат 20 куб. см.
вода 80 куб. см.
солна киселина химически чиста 5 капки.

Окончателно избеленият негатив се измива добре с вода, докато се премахне жълтото оцветяване. Последните следи

от това оцветяване се премахват в 5% воден разтвор от калиев метабисулфид. След кратко измиване във вода, избелият негатив се проявява в един от посочените по-горе проявител при силно дневно или електрическо осветление (ни-трафот), докато добие желаната плътност, след което се измива основно във вода.

Фиксиране на негатива не е необходимо, понеже всичкото сребро е почернено. Ако не се добие желаният резултат, процесът може да се повтори с пълна сигурност.

Едва след третото или четвъртото усиляване, се явява едно минимално увеличение на зърното, поради което този усилвател е добър и за малките формати (лайка-филми).

Отслабване на негативи (по Едер)

По същия начин и със същите бани, както при хромовото усиляване, могат да се отслабват твърди (контрастни) негативи. Този способ е много пригоден за смекчаване на контрасти и отстраняване на светлинни — дифузионни рефлексии.

Негативът се избелва в дадената по-горе баня за нормално усиляване. След основно измиване се проявява отново в разреден метол-хидрохинонов проявител, или, ако желаем да получим меки негативи, в някой меко работящ изравнителен проявител от типа на атомал, ултрафин или финал, в какъвто случай ще се получи и по-дребно зърно.

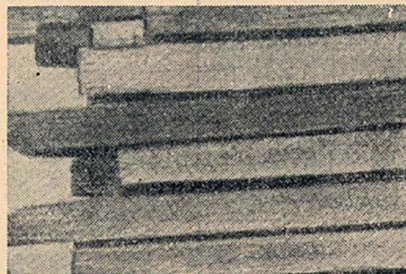
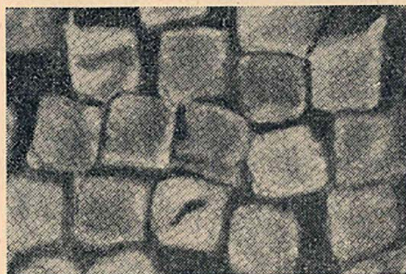
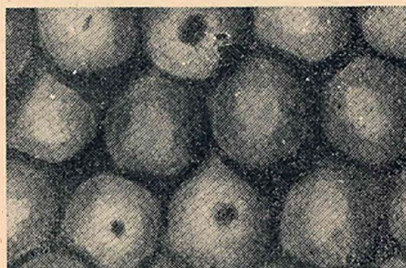
Проявяването не се спира, докато не се получи желаната плътност. Обикновено се проявява, докато на обратната страна на негатива още се забелязва много слаб млечен отенък, след което се измива във вода и фиксира.

Да се внимава добре, да не се прекъсне проявяването по-рано, отколкото е необходимо. По-добре е да се повтори процесът при недостатъчно отслабване, отколкото да се отслаби негативът повече от необходимото, защото отслабеният негатив не може вече да се усили.

Калиевият бихромат е силна отрова. В съприкосновение с незначителни дракотини по ръцете, предизвиква отравяне на кръвта. За препоръчване е да се работи с гумени ръкавици или напърстници.

ВЛ. ДИМЧЕВ

КАКВО Е ИЗОБРАЗЕНО НА ТЕЗИ СНИМКИ?

Отговора ще дадем в следващия брой.

на Екрана

И В ЖИВОТА

МАРСЕЛ КАРНЕ Е ПОСТРОИЛ КАНАЛ И ПУСНАЛ В НЕГО КАТЕРИ

Режисьорът Марсел Карне е обхванат от гигантизм. Не само, че не му са достатъчни декорите в студиото, но често и природните декори не са по вкуса му.

Във „Вратите на нощта“, филм, който той снима понастоящем, Карне е трябвало да филмира сцени, които се развиват в една станция на метрото и на брега на Урския канал. Знае се, колко е придиричлив Марсел Карне. За него много често истината не е достатъчно убедителна, и без да се двоуми, той решава да пресъздаде тези два декора в естествена величина.

Сега голямата новост за жителите от Сен Морис е да отиват вечер на весели групи и да присъствуват на снимките

по бреговете на изкуствения Урски канал. Авторитетът на Карне е толкова голям, че той успява да наложи „пълна тишина“ така, че заплувците не му пречат. Той мисли, че те даже създават благоприятна обстановка. Единственото неудобство е, че във филма взимат участие и „полицейски агенти“ и, когато други, истински полицаи, в свободното си време идват да присъствуват на снимането, човек не може да ги различи. И когато, заслепен от прожекторите, човек иска да се обърне към някой от представителите на властта, той се принуждава да го запита: „Извинете, г. агент! Истински ли сте, или фалшив?“

При многократно повтаряне на една сцена от филма „Омагьосаните“, където трябвало да прескача бодлива тел, Ингрид Бергман скъсала няколко чифта копиринени чорапи. Това я огорчило: „В момента, когато американките толкова търсят тези чорапи, аз изразходвах 10 чифта, които можеше да... са в гардероба ми“.

За да я утешат, режисьорът Хитчкок и партньорът ѝ Грегори Пек ѝ предложили сладолед от ягоди...

Кратки вести

Един от братята Маркс отказва да произнесе една дума за 25.000 долара. — Братята Маркс са привършили най-новия си филм — „Една нощ в Казабланка“. Известният производител Дейвид Льове е предложил на Харпо Маркс, който от 15 години играе ролята на ням, да произнесе една единствена дума във филма, а именно „убийство“, срещу скромната сума от 25.000 долара. Въпреки, че Харпо минава за човек, който обича парите, той е отказал.

Първият филм на Кларк Гейбъл от три години насам — „Авантюра“ ще бъде представен тия дни. Партньорката на Гейбъл във филма е Грийр Гарсън. В новата си роля известният американски артист изглежда „остарял и затлъстял“ старец; успехът му, обаче, изглежда напълно осигурен.

Отдалечава ли се Уолт Дисней от филма? — Ето въпросът, който си задават мнозина днес, вследствие на съобщението, според което съзателят на Мики Маус е поискал разрешение да построи и експлоатира една телевизионна станция в Лос Анжелос.

Грета Гарбо и Кларк Гейбъл са пристигнали с една частна „летища крепост“ в Пиза, (Италия), заедно с един режисьор и голяма група техници и журналисти. Те ще започнат един филм с военен сюжет, в който ще можем да видим, как бе пробита прочутата готическа линия в Италия през време на тая война.

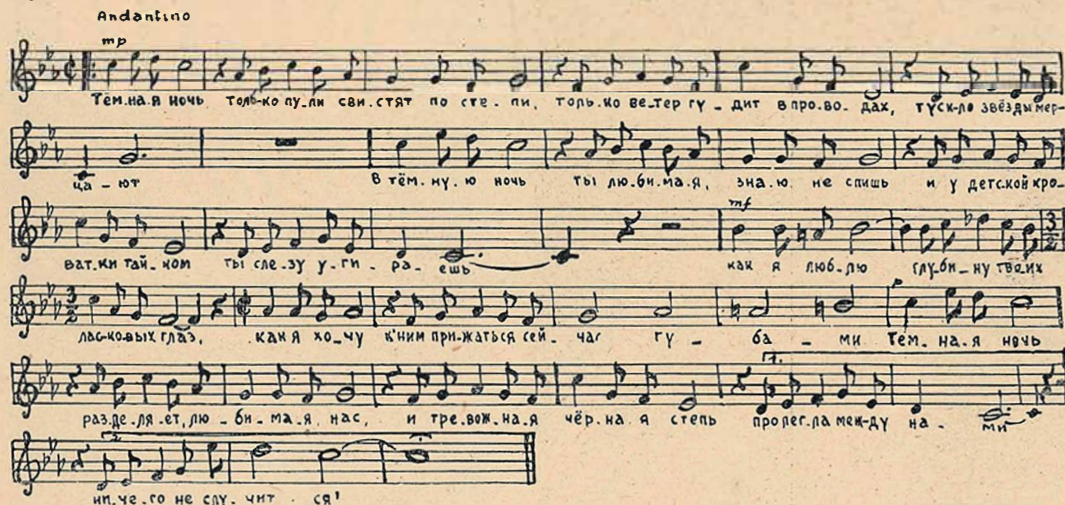
Яиета Сорел, дъщеря на генералния консул на една европейска държава в Ню-Йорк, е решила да се отдаде на киното. Без съгласието на своя баща тя отишла в Холивуд, където ѝ предричат успех. Баща ѝ, обаче, е на противно мнение и смята, че тя скоро ще се завърне в къщи...

Тёмная ночь

Песен из филма „Двамата бойци“.

Музика — Н. Богословски

Текст — В. Агазов

Верю в тебя, в дорогую подругу мою.
эта вера от пули меня тёмной ночью хранила.
Радостно мне, я спокоен в смертельном бою,
Знаю, встретишь с любовью меня, чтоб со мной
ни случилось.

Смерть не страшна, с ней не раз мы встречались
в степи,
Вот и теперь надо мною она кружится...
Ты меня ждешь и у детской кроватки не спишь,
И поэтому, знаю, со мной ничего не случится!

Вторият съветски релефен филм. — В московското „Стереоскопическо ателие“ се работи нов съветски релефен филм — „Локомотив 22—12“. Първият съветски релефен филм е „Робинзон Крузо“.

Тосканини не бива да бъде филмиран. — Директорът на миланската „Скала“ не е знаел, с каква трудна задача се е заел, подписвайки един контракт, по силата на който Тосканини не бива да бъде филмиран, като в противен случай, той се задължава да плати едно огромно обезщетение. Кинооператорите постоянно дебнат маестро по улицата, така че директорът на „Скала“ се е виждал принуден да придружава постоянно прочутия диригент и да го „предпазва“ от любопитните оператори.

Световният шампион на бокс, негърът Джо Луис, е завършил един филм в Холивуд. Билетите за премиерата на този филм ще струват, по сегашния курс на долара, не по-малко от 30.000 лева единият.

Англичаните започват да ценят английските филми. — Според последните отчети на британските кинопредприятия, постъпленията от английските филми са в постоянен възход за сметка на тези от американските филми. Посетителите на британските филми са се увеличили с 20% през последните 6 месеца.

Един филм без „звезди“. — В близко бъдеще ще започне в Лондон изработването на един филм „Сега може да се говори за това“, в който ще бъде представена дейността на двама британски тайни агенти в Германия през време на войната. Във филма не ще играе нито един известен артист. Въпреки това, а може би тъкмо заради това, специалисти предричат голям успех на филма.

ЗНАЕТЕ ЛИ

какви са били
преди да станат
кинозвезди?

- Даниел Дарио — секретарка;
 - Роберт Тейлор — ортопедист;
 - Клодет Колбер — рисуваща на модни скици;
 - Мишел Симон — учител по бокс;
 - Барбара Стануик — акробатка;
 - Жан Габен — кожарски работник;
 - Уалас Бири — водач на слон в един цирк;
 - Пиер Бланшар — търговски пътник;
 - Кларк Гейбъл — дърводелец;
 - Луи Жуве — аптекар;
 - Анри Гара — келнер в ресторант.
- (Из сп. „Marie Claire“)

Анита Луиз — една от звездите на американската филмова ноща „Колумбия“.

ДО НАШИТЕ ЧИТАТЕЛИ

Редакцията моли читателите, които не са още изпратили своите отговори по анкетата за най-добрия филм — да побързат и ги изпратят най-късно до края на месец август.

А. Нин., София — „Броненосец Потемкин“ е производство на „Госкино“, Москва, 1925 г. Първото представление е станало в „Большой театр“ в Москва на 1 януари 1926. Общ. метраж 1,740 м. Сценарно от Айзенщайн по разказа на Нина Агаджанова-Шутко. Режисьор — Айзенщайн, асистент — Григори Александров. Снимки от Едуард Тисе. Съветници: А. Антонов, Михаил Комаров, А. Левшин, Максим Щраух. Общ. ръководство: Яков Блюх. Написи: Николай Азеев. Изпълнители: моряци от Черноморската червена флота, граждани от Одеса, членове на „Пролеткулт театр“, и Вакулинчук — А. Антонов, I офицер — Григори Александров, Капитан Голиков — Владимир Барски, II офицер — А. Левшин, Моряк — Михаил Комаров. Снимките са правени в града Одеса и пристанището, и в Севастопол. Американски копий от „Броненосец Потемкин“, които възпроизвеждат неговия истински оригинал, може да се добият от Музея за съвременно филмово изкуство в Ню-Йорк.

Х. У., гр. К. — Вие ни пишете, че имате голямо желание да станете „филмов артист“, и искате от нас да Ви дадем напътствия, като мислите, че сме във връзка с Америка, Италия и т. н.

Съжаляваме, че не можем да Ви дадем благоприятни за намеренията Ви напътствия — каквито може би очаквате, първо, защото не сме във връзка с Америка, Италия и т. н., и главно, защото схващането ни по този въпрос е различно от Вашето схващане.

Изглежда, че голямото Ви желание да станете „филмов артист“ идва в най-добрия случай от любовта Ви към изкуството, а само това не е достатъчно. Имате ли необходимите дарби в тази насока? В писмото си Вие не споменавате за това. И ако даже си мислите, че имате такива, преценени ли са те от вещи хора, като напълно достатъчни за да се отдадете на артистична кариера?

Ние Ви съветваме да направите хладнокръвна преценка в това отношение, за да не изпаднете в грешка, която, ако не разбърка и опропаста живота Ви, най-малко ще Ви струва някоя и друга изгубени години.

Не забравяйте, че когато човек иска да се отдаде на едно изкуство, той трябва да има не само наклонности, но и способности.

КИНО

фотото

фото — Вл. Димчев